

10. september 2018

Folketingets Kulturudvalg

Ændret lovgrundlag for Folkeuniversitetet - et overgangsproblem

Folkeuniversitetet har fået et nyt lovgrundlag pr. 1. august 2018. Det nye lovgrundlag indebærer i hovedtræk, at Folkeuniversitetsnævnet og Regionsstyrelserne nedlægges, mens de fem enheder i Hovedstaden, Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark samt Folkeuniversitetets Komitestyrelse omdannes til selvejende institutioner.

Komitestyrelsen har glædet sig over ministerens initiativ til afbureaukratisering af Folkeuniversitetet og tilsluttede sig i den lovforberedende arbejdsgruppe de principper, der ligger bag den nye lovgivning.

Der er imidlertid opstået et problem ved overgangen fra den tidligere lovgivning til den nye.

Efter de nye regler vil hver af folkeuniversitetets 5 enheder få tildelt et fast driftstilskud for en 3-årig periode, udregnet som et gennemsnit af 3 års samlede tilskud (2014 - 2016). Det vil sige, at hver enhed modtager et tilskud som baserer sig på det aktivitetsniveau, enheden havde i denne periode (Jf. bilag 1).

Siden modellen blev fremlagt i foråret 2017, har landets største komite, Sydvestjysk Folkeuniversitet, skiftet tilhørsforhold fra Syddansk Folkeuniversitet til Komitestyrelsen med virkning pr. 1. januar 2018. Dette skifte er sket i henhold til den dagældende bekendtgørelse om Folkeuniversitetet (13. nov. 2003, kap. 2, § 3), hvormed komiteer frit kan vælge administrativt tilhørsforhold hvert andet år.

Med dette skifte er Komitestyrelsens økonomiske forpligtelse i undervisningstimer vokset med ca. 50%, mens Syddansk Folkeuniversitet har mistet tilsvarende aktivitet, svarende til ca. 1/3 af sin aktivitet. Men da den forelagte tilskudsfordeling for resten af 2018, samt 2019, 2020 og 2021 alene tager udgangspunkt i tallene fra 2014, 2015 og 2016, vil Syddansk Folkeuniversitet i de kommende 3 1/2 år få tildelt midler til at finansiere Sydvestjysk Folkeuniversitets aktiviteter, mens aktiviteten er overgået til Komitestyrelsen.

Overflytningen af undervisningen i Sydvestjysk Folkeuniversitet til Komitestyrelsen betyder, at beregningsgrundlaget for statstilskuddet var forældet ved lovens/bekendtgørelsens vedtagelse.

Komitestyrelsen har gentagne gange forelagt sagen for Slots- og Kulturstyrelsen og senest også for kulturminister, Mette Bock, ved et møde i juni 2018.

Desværre er vores anmodning om en justering af fordelingen blevet afvist med henvisning til, at hver enhed får flere midler til rådighed efter den nye fordelingsmodel og at det ifølge loven først er muligt at revidere fordelingsnøglen efter tre år.

Vi skal derfor anmode Folketingets Kulturudvalg om at bidrage til, at der findes en løsning.

I medfølgende bilag redegøres for de nærmere omstændigheder i sagen.

Med venlig hilsen

Poul Erik Kandrup
Formand, Folkeuniversitetets Komitestyrelse

Carina Hellerup Vestergaard
Sekretariatsleder, Folkeuniversitetet Komitestyrelse

Vedr. flere midler til hver enhed

Den nye fordelingsmodel baserer sig på et nøgletal for hver enhed, udregnet på baggrund af enhedens aktivitet i årene 2014 -2016. Derudover tildeles hver enhed forlods kr. 10.000 pr. tilknyttet komite (jf. bilag 1). Som følge af Folkeuniversitetetsnævnets nedlæggelse tildeles hver enhed derudover et engangsbeløb (jf. bilag 2).

Dermed får hver enhed flere midler, men mens øvrige enheder får ekstra midler til fri disponering, og har mulighed for at yde administrationstilskud, iværksætte nye udviklingsinitiativer og øge service til tilknyttede komiteer, ventes Komitestyrelsen at anvende disse ekstra midler til dækning af aktiviteten i Sydvestjysk Folkeuniversitet alene.

Dette bidrager ikke kun til en økonomisk ubalance de administrative enheder imellem, men giver komiteerne tilknyttet Komitestyrelsen væsentligt dårligere forhold end komiteer tilknyttet andre enheder, da Komitestyrelsens ekstra midler må bruges på drift af én komite alene i stedet for udviklingsinitiativer, bistand og service.

Vedr. revision af fordelingsnøglen

I henhold til den tidligere bekendtgørelse om Folkeuniversitetet har komiteerne frit kunnet vælge tilhørsforhold hvert andet år. I de foregående år har kun få eller små komiteer ændret tilhørsforhold. Konsekvensen af én eller flere komiteers mulige skifte blev således ikke drøftet, da den nye fordelingsmodel blev fremlagt under strukturudvalgets møde i maj 2017.

I september 2017 indsendte Komitestyrelsen et hørings svar med forslag om en tilføjelse i den nye bekendtgørelse, hvormed særlige forhold ville gøre det muligt at revidere fordelingsmodellen inden tre år: *"Kap. 5, §7, stk. 5 ønskes tilføjet sidste linje: "Med mindre særlige forhold foreligger."* Forslaget blev ikke medtaget i bekendtgørelsen.

Ligeledes udtrykte Alternativets ordfører bekymring omkring fordelingsmodellens hensigtsmæssighed ved Folketingets 1. behandling af lovforslaget i november 2017: *"Vi er opmærksomme på bekymringerne om det nye bevillingssystem og om fordelingsnøglen er uhensigtsmæssig, og vi vil afvente at se, om bekymringerne er berettigede, når den nye lov træder i kraft."*

Fristen for komiteernes ændring af tilhørsforhold var i 2017 d. 30. november. Komitestyrelsen gjorde i oktober 2017 første gang Slots- og Kulturstyrelsen opmærksom på problemet vedr. den kommende fordeling af statstilskuddet og komiteernes mulighed for skifte af tilhørsforhold. Første henvendelse skete således inden Folketingets 1. behandling af lovforslaget (november 2017). Siden har Komitestyrelsen gentagne gange gjort opmærksom på problemet inden vedtagelsen af loven ved 3. behandlingen i Folketinget i april 2018.

Folkeuniversitetets lov og bekendtgørelse giver ikke de administrative enheder hjemmel til at afvise komiteer, der måtte ønske at skifte administrativt tilhørsforhold og således overgik Sydvestjysk Folkeuniversitets undervisning til Komitestyrelsen d. 1. januar 2018.

Vi tillader os at medsende forslag til revideret fordelingsnøgle, indsendt til Slots- og Kulturstyrelsen juni 2018 (jf. bilag 3). Fordelingsmodellen er ikke blevet revideret siden strukturudvalgets møde i maj 2017.

Bilag 1

Folkeuniversitetets fremtidige tilskudsmodel

Ændringen af folkeoplysningsloven og bekendtgørelsen om Folkeuniversitetet indebærer en model, hvor tilskuddet til enhederne beregnes efter en model med følgende principper:

- forlods fordeles et beløb, som afspejler antallet af komiteer tilknyttet hver enhed.
- Herefter fordeles det resterende tilskud efter en fordelingsnøgle, der afspejler et gennemsnit af enhedernes statslige tilskud i perioden 2014-2016

Med et tilskud på 10.000 kr. pr. komite, som er tilknyttet enheden, vil der forlods fordeles 840.000 kr., jf. tabel 1.

Tabel 1: Tilskud efter antal komitéer (kr.)

	I alt	Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
Antal komitéer	84	4	11	11	25	33
Tilskud (takst: 10.000 kr.)	840.000	40.000	110.000	110.000	250.000	330.000

Herefter fordeles restbeløbet efter en fordelingsnøgle, beregnet ud fra gennemsnittet af tilskuddene til enhederne i perioden 2014 – 2016, jf. tabel 2, da det giver et dækkende billede af de forskellige typer aktiviteter, aktivitetsniveauet og geografiske forhold, herunder transportudgifterne.

Tabel 2: Fremtidig fordelingsnøgle (%). Enhedernes andel af den samlede finanslovsbevilling.

Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
17,84 %	40,15 %	15,94 %	15,51 %	10,55 %

Det giver således en samlet fordeling af statstilskuddet til enhederne, som vist i tabel 3.

Tabel 3: Statstilskud 2018-2020 fordelt efter antal komitéer samt fordelingsnøgle (mio.kr.)

FL bevillinger	I alt	Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
2016		2,0	5,2	1,9	1,9	1,3
2018*	14,0	2,4	5,4	2,2	2,3	1,7
2019	13,7	2,3	5,3	2,2	2,2	1,7
2020	13,4	2,3	5,2	2,1	2,1	1,7

* Note: I det første år 2018 fordeles alene 5/12 af tilskuddet efter de nye principper, da loven træder i kraft 1. august 2018.

Ændringen indebærer endvidere, at fordelingen evalueres regelmæssigt. Første gang i løbet af 2020 med virkning fra finansåret 2021 med henblik på, at der tages stilling til, om der er sket væsentlige ændringer i forhold til aktivitetsniveauet for perioden 2014 – 2016, komiteernes tilknytningsforhold m.v., som skal have betydning fremadrettet.

Folkeuniversitetets Komitestyrelse

Skærum Møllevej 4
DK-7570 Vemb

E: kontor@fuko.dk

W: fuko.dk

T: 9749 0595 (Tirsdag-onsdag 9-12)

Bilag 2

Fordeling af midler til Folkeuniversitetets enheder efter Folkeuniversitetsnævnets nedlæggelse

Fordeling til enhederne efter procentsatser (3.075.000):	Afrundet procent		Kr.
København	18,19%	18,2	559.650
Århus	40,34%	40,3	1.239.225
Aalborg	15,92%	15,9	488.925
Odense	15,18%	15,2	467.400
Komitestyrelsen	10,36%	10,4	319.800
	99,99%	100	3.075.000

Bilag 3

Revideret forslag til fordelingsnøgle

(rev. procentsatser + rev. antal af komiteer tilknyttet hver enhed)

Bilag 2: Revideret regneeksempel. 27.06.18

Tabel 1: Tilskud efter antal komitéer (kr.)

Rev. efter antal komiteer oplyst på hjemmeside pr. 17.06.18

	I alt	Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
Antal komitéer	81	4	10	11	20	36
Tilskud (takst: 10.000 kr.)	810.000	40.000	100.000	110.000	200.000	360.000

Tabel 2: Fremtidig fordelingsnøgle (%). Enhedernes andel af den samlede finanslovsbevilling.

Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
17,84 %	40,15 %	15,94 %	12,61 %	13,45 %

Tabel 3: Statstilskud 2018-2020 fordelt efter antal komitéer samt fordelingsnøgle (mio.kr.)

FL bevilninger	I alt	Hovedstadsreg.	Midtjysk	Nordjysk	Syddansk	Komitestyrelsen
2016		2,0	5,2	1,9	1,9	1,3
2018*	14,0	2,4	5,4	2,2	1,9	2,1
2019	13,7	2,3	5,3	2,2	1,8	2,1
2020	13,4	2,3	5,2	2,1	1,8	2,1

* Note: I det første år 2018 fordeles alene 5/12 af tilskuddet efter de nye principper, da loven træder i kraft 1. august 2018.